

LUTHERSK KIRKETIDENDE



INNHOLD

Utkast til ny dåpsliturgi / Oslomenigheter med ny vitalitet? / Fra bokfronten / Fra bispedømmerådene og Kirkedepartementet

SØNDAGSTEKSTEN

1. søndag etter påske - Ernst-Modest Herdieckerhoff
2. søndag etter påske - Sjur Isaksen
3. søndag etter påske - Tore Skjæveland
4. søndag etter påske - Geir Sørebo



Økt deltakelse betyr større rom for opplevelse og tilegning

Utkast til ny dåpsliturgi

Det foreligger endelig et forslag til ny dåpsliturgi som skal sendes ut på høring i høst. En første gjennomgang av utkastet fra Nemnd for Gudstjenesteliv (NFG) gir inntrykk av at mye er blitt bedre i forhold til dagens ordning. Sam-

tidig finnes svakheter og uklarheter som bør rettes opp.

Blant de klare fremskritt er åpningen for større medvirkning fra familie og faddere. Disse kan nå delta ikke bare som tekstlesere, men

også lede menigheten i takkebønn for livet/barnet, samt være med og legge hendene på den døptes hode under tilsigelsesordene etter dåps-handlingen ("Den allmektige Gud har nå ..."). Økt deltakelse betyr større rom for opplevelse og tilegning, og gir en dypere forståelse av hva som skjer.

Det har vært alminnelig enighet om at vår nåværende dåpsliturgi ikke makter å fange opp og gi uttrykk for den *gleden over det nye livet* som mange kjenner så sterkt ved dåp. Innstillingen fra NFG representerer her et stort fremskritt. Den allerede omtalte takkebønnen for livet/barnet formidler skapertro og takknemlighet i et språk som folk flest vil ha lett for å ta del i.

Liturgien har videre bygget inn et ledd med *presentasjon av den/de dømte* etter dåpshandlingen. En slik ordning er etter økumenisk forbilde allerede vanlig praksis flere steder. Her skal den som bærer barnet eller liturgen holde fram barnet, mens liturgen sier noe kort om å ta imot den nydømte. Deretter står det i utkastet fra NFG: "Menigheten kan her gi sin respons". Det må vel skje i form av applaus! Dette vil nok gå hjem og kjennes riktig der og da - selv om det kanskje ser litt underlig ut som passus i en liturgisk ordning.

I sum vil disse tiltakene bidra til å *vitalisere og fordype deltakelsen* i en handling som ikke alltid er blitt like godt opplevd verken av dåpsfølget eller menigheten ellers. Når det i tillegg er gode teologiske anliggender som ivaretas, er det all grunn til å glede seg!

Men ivaretar utkastet fra NFG også de helt *sentrale teologiske poeng* som må fram ved dåp? Her synes man etter min mening ikke i å ha kommet helt i mål. En dåpsliturgi må kunne gi svar på spørsmålet: *Hvorfor døper vi?* Svaret som gis i vår bekjennelse er uttrykt i CA 9: "Om dåpen lærer de at den er nødvendig til frelse, og at Guds nåde blir budt fram i dåpen". Dette sies også klart i vår nåværende liturgis åpningsord: "Ved dåpen vil Gud gi *ham* del i sin frelse, og ta *ham* inn i sin kristne kirke."

Hvordan omtaler så åpningsordene i forslaget fra NFG dåpens frelse? Her foreligger tre alternativer:

1. "Ved vann og ånd fødes vi på nytt til liv i Kristus"

2. "I dåpen åpner Gud sitt store fellesskap for oss, og lover å være med oss alle dager"
3. "I dåpen fører Gud oss fra død til liv, og gir oss del i sine gode gaver"

Av disse er alternativ 2 så utydelig at det bør utgå. Her er det nye som skjer i dåpen, tegnet for svakt. Dermed blir - paradoksalt nok - også skapelsestroen svekket. Er vi ikke allerede innenfor Guds store fellesskap i kraft av skapelsen?

Alternativ 1 og 3 har begge tanken om dåpen som en ny fødsel, men alternativ 3 uttrykker dette mest radikalt - både i sin negative og positive dimensjon - og er derfor å foretrekke.

Der dåpens mørke bakgrunn ("fra død") er tydelig, blir også dåpens gave ("til liv") desto større.

Det er imidlertid grunn til å spørre om forestillingen om dåpen som "ny fødsel" egentlig er et fremskritt i forhold til den nåværende liturgis tale om dåpen som "frelse". Tanken om den nye fødsel er abstrakt og trolig svært vanskelig å innholdsbestemme for folk flest. "Frelse" signaliserer derimot et meningsinnhold i retning av "redning" - og det vet de fleste hva er.

NFG skal imidlertid ha stor takk for at vi nå endelig ser ut til å bli kvitt formuleringen: "De er barn, født med menneskeslektens synd og skyld, men i dåpen blir de Guds barn ...". Disse ordene ("født med...") fører tankene i retning av biologiske/genetiske defekter. NFG formulerer saken slik: "Vi er mennesker *under syndens og dødens vilkår*, som i dåpen forenes med den oppstandne Kristus". I bakgrunnen klinger her Paulus (Rom 8,2) og Alterboka fra 1920: "under syndens og dødens lov".

At "lov" blir til "vilkår" er trolig nødvendig for forståelsens skyld. Men blir ikke dåpens ny-skapende handling for svakt omtalt i forslaget fra NFG? Etter min vurdering burde kontrasten tegnes tydeligere, for eksempel slik: "Vi er mennesker under syndens og dødens vilkår, *men* i dåpen forenes vi med den oppstandne Kristus". Dåpen er et under, et "men" i forhold til vårt naturlige utgangspunkt; og ingen selvfølgelig, slik man får inntrykk av når det sies: "*som* i dåpen forenes...".

En siste kritisk kommentar gjelder de avsluttende ord til faddere og foreldre. Her vil

En dåpsliturgi må kunne gi svar på spørsmålet: Hvorfor døper vi?

NFG ha med følgende: "Dere skal be for NN/barna, *være forbilder* og vise omsorg for dem, og hjelpe dem til å leve og vokse i den kristne tro". Denne formuleringen bør ikke bli stående. Ordet "forbilde" er abstrakt og tomt, og skaper kanskje aller helst moralistiske assosiasjoner i retning av borgerlig sed og skikk: Å være snill og grei, sitte pent ved bordet og takke for maten. Her etterlates folk i villrede om hva de egentlig skal gjøre, og blir derfor kanskje sittende igjen med en uklar skyldfølelse. Nåværende formulering er da heller å foretrekke: "å be for barnet, lære *ham* selv og be, og hjelpe *ham* til å bruke Guds ord og Herrens nattverd..." Her får foreldrene kon-

Uttrykket "forbilde" er abstrakt og tomt, og skaper kanskje aller helst moralistiske assosiasjoner i retning av borgerlig sed og skikk

krete, og derfor praktikable oppfordringer, som dessuten viser dem til det helt sentrale: Ord og sakrament.

En dåpsliturgi kan ikke være noen liten begivenhet i en kirke som vil være luthersk. Her er vi i kontakt med det helt sentrale i evangeliet. Forslaget fra NFG fortjener derfor å studeres og kommenteres av mange.

HALVOR NORDHAUG
Halvor.Nordhaug@mf.no



Oslomenigheter med ny vitalitet?

AV KNUT SAND BAKKEN, PREST, OSLO

Oslo trenger kirken og det den står for. Men tiden er etter mitt syn overmoden for å tenke nytt og utradisjonelt om kirken i hovedstaden. Mange er redde for en sterkere sentralisering. Men det behøver ikke å bety svekkete nærmiljømenigheter! Og menigheter vil fortsatt kunne samarbeide i en by med korte avstander mellom kirkene. Osloborgere velger ikke alltid kirke etter geografisk tilhørighet. De oppsøker kirker der de føler seg hjemme. Slik er storby-mennesket.

Det er sinne og frustrasjoner i menighetene som vet hva de har, men ikke hva vi får. Forslagene i høringsuttalelsen møter til dels sterk motstand. Etter min mening burde den lagt frem andre alternativer. Og usikkerheten om hva som skjer med den enkelte menighet etter omstillingene, skulle vært belyst på en bedre måte. Men hvis ikke høringsinstansene er villige til å tenke nytt og kreativt, er jeg redd for at kirken i Oslo ikke blir den ressurs i bysamfunnet som den ønsker å være. Gjennom nye strukturer kan den bli i stand til å møte de utfordringer byen stiller den i en ny tid!

Etter mitt syn bør menighetene i Oslo deles inn i 5 kategorier

1. Den nære, aktive lokalmenighet som kjennetegnes med et rikt gudstjenesteliv, et rikt foreningsarbeid knyttet mot barn og unge og eldre. Den prioriterer de aldersgrupper som er størst i lokalmiljøet
2. Den fjerne menighet med medlemmer som opplever at kirken er der når de har bruk for den.

Her kan også kulturkirken med konserter plasseres!

3. Den søkende menighet som søker svar på livets spørsmål. Den består av mennesker som er underveis og ikke ønsker å bli en

del av en aktiv menighetskjerne. Er kirken spennende nok, kan de tenke seg å benytte seg av dens tilbud.

4. Omsorgskirken, den diakonale kirke. Den er viktig i en hovedstad med mye ensomhet og brutte relasjoner!
5. Dialogmenigheten som er villig til å åpne opp for ulikheter.

Disse er selvsagt ikke fastlagte størrelser, men viser hvilke kategorier vi må forholde oss til i en by som Oslo. I en ny kirkestruktur må det utfra det jeg har nevnt, være rom for funksjonskirker som en konsekvens av osloborgernes endrede livsvaner!

Det er en tung og smertefull prosess for kirken i Oslo å gå inn i fremtiden - fra å være i en tilnærmet monopolinstitusjon er den nå havnet i en knallhard konkurransesituasjon.

Det er på mange måter en åndelig lengsel i Oslo. Men troen som ofte er en blanding av ulike religioner, blir stadig mer privatisert. Derfor ser mange ingen grunn til å leve den ut i kirkens rom gjennom menighetens gudstjenestefeiring en søndag formiddag.

Men en omstilling for kirken i Oslo kan oppleves som noe positivt. NRK har for eksempel måtte omstille seg fra å være en statskanal med monopol til å bli en mediebedrift på markedets betingelser. Oslo menighetene må som NRK møte mennesker på flere kanaler.

Gjennom nye strukturer kan oslomenighetene kanskje bli i stand til å møte de utfordringer byen stiller den i en ny tid! Men tunge omstillinger med nye strukturer skaper ikke nødvendigvis nytt liv. Det er det de ansatte og medlemmene som gjør. Men endringer er nødvendige. For osloborgere klarer seg tilsynelatende bra uten kirken, men oslokirken vil på sikt ikke overleve uten osloborgerne!

FRA BOKFRONTEN



Ny bok om Matias Orheim

Birger Løvlie: Kor mykje stort...

Matias Orheim, hans bidrag til vestnorsk kultur- og kristenliv

156 sider, Tapir akademisk forlag, 2007

La meg med det samme konstatere: Birger Løvlie, førsteamanuensis ved Høgskulen i Volda, har skrevet en kortfattet, men meget leseværdig bok om salmedikteren, komponisten, romanforfatteren, ungdomsarbeideren og den rosenianskpregede predikanten Matias Orheim (1884-1958). Vi står overfor en innsiktsfull og kunnskapsrik studie ikke bare over en manns liv og virke eller vestlandsk bedehuskultur, men like mye over norsk kristenliv fra 1900 frem til andre verdenskrig. Boken holder høyt faglig nivå og metodisk mål. Den er et interessant, velskrevet og lettlest, holdt i en lødig nynorsk språkdrakt. Forfatteren kan formidlingens vanskelige kunst. Boken er nummer 7 i serien Kyrkjefag Profil, som det kreative forskermiljøet ved Institutt for religion, livssyn og kyrkjefag ved Høgskulen i Volda står bak.

Matias Orheim var aktiv i en tid preget av store kirkelige og kulturelle spenninger. Til tross for at en øyensykdom tidlig gjorde ham blind, reiste han landet rundt med det for å formidle det kristne budskapet i en form som passet for ungdom som vokste opp i tiden etter det moderne gjennombrudd. Dette førte Orheim inn i en rekke konfrontasjoner vis a vis den rådende pietisme, blant annet om språk og om musikk. Han var ihuga nynorskmann og trakterte fela på bedehuset. På den måten bidro han til å "kristne" dem begge. Og han forsvarte

fritenkeren Arne Garborgs diktning. Som salmedikter fant Orheims tekster og melodier veien inn i hjertet på en hel ungdomsgenerasjon. Flere har også funnet veien inn i våre salmebøker. I Landstads reviderte er han representert med fire salmer, i Norsk salmebok (1984) med seks. Mindre kjent er det at han i perioden 1911 til 1932 også gav ut åtte romaner. Om dette var riktig så provoserende i pietistiske kretser som Løvlie vil ha det til, kan diskuteres. Også i vestlandske indremisjonskretser kjente man for eksempel Bolette Gjørs forfatterskap, anbefalt "vennene" i Sambaandet. I analysen av forfatterskapet er Løvlie opptatt av å utforske sammenhengen mellom mannen og tekstene hans. Lektmannsforkynnelsen hadde tatt fortellingen opp i seg, og Orheims forfatterskap tolkes ut fra denne synsvinkelen, som pastoralt. Som ungdomsarbeider gjennom et langt liv ville Orheim være hyrde. Gjennom sin diktning søkte han å nå ut til ungdom med åndelig jordnær og sunn veiledning om å være ung i en tid da så mangt brøt på.

Som ungdomssekretær i Det vestlandske indremisjonsforbund (1907-1921) var mottoet hans "Upp med vindaugal!", som reisesekretær i Ungdomsforbundet (1921-1944) tok han et nytt: "Eld paa aaren!" De to mottoene avspeiler Orheims kultur- og kristendomssyn - og en viktig spenningslinje i norsk kristenliv i mellomkrigstiden. Orheim betraktet seg selv

både som vekkelsespredikant og kulturarbeider. Hans kultur- og kristendomssyn relateres til vennskapet med Henrik Kaarstad (1866-1927), grunnleggeren av Volda lærerskole (1895). Sistnevnte var en betydningsfull skolemann og pedagog, som forente vekkelseskristendom og tidens grundtvigianske strømninger og preget generasjoner av lærere. IKOs stifter Bjarne Hareide har karakterisert Kaarstad som mer betydningsfull enn Ole Hallesby. Boken om Orheim er derfor også verdifull med tanke på å forstå forutsetningene for IKOs ideologi og strategi i tiårene etter andre verdenskrig.

Boken om Orheim er ingen biografi i vanlig forstand. Løvlie tegner et bilde ikke bare av en mann, men av en *kultur* der kristenliv, målsak, vekkelseskristendom og dannelsesidealer smeltet sammen. Gjennom Orheim får Løvlie frem et atskillig mer nyansert bilde av den vestnorske bedehus- og vekkelseskulturen enn den stereotypiserte forståelsen som ofte har vært vanlig. Løvlie hevder at vestlandspietistene anno 1900 i en rekke avgjørende saker, teologiske markeringer og kirkelige strategier stod nærmere Grundtvig, Fredrik Petersen og Thorvald Klaveness enn Gisle Johnson og Pontoppidan. Dette er en svært interessant påstand som flytter grenser i vår forståelse av disse miljøene. I det avsluttende drøftingskapitlet *Spiritualitet* belyser Løvlie vekkelsesbevegelsens syn på naturen og drøfter forholdet mellom naturlig erkjennelse og åpning som et problemområde der vestnorsk

vekkelseskristendom og liberal teologi har noe felles. Vi vet allerede at dette forholdet gjør seg gjeldende også i andre sammenhenger, for eksempel i vurderingen av "fri nattverd" i Den norske kirke ved begynnelsen av det 20. århundre.

Vestlandspietistene hørte hjemme i en omfattende kulturkoalisjon, der vekkelseskristendom, skolepolitikk, bondereisning, målsak og avholdsbevegelse var noen av ingrediensene. "Det levende Ordet" var et programmatisk uttrykk, ikke bare for grundtvigianere, men for lekfolket og var helt sentralt i lekmannsbevegelsens tenkning om den kristne skole som basis i en folkekirke. Løvlie hevder at det er lite fruktbart å skille skarpt mellom pietister og grundtvigianere som for eksempel Einar Molland, Berge Furre og Dag Thorkildsen gjør. Det fører på villspor i forhold til det nasjonale og blender av for at den vestlandske lekmannsbevegelse var sterkt påvirket av anglo-amerikansk kristenliv og teologi med røtter i engelsk puritanisme. Men dette var ikke et særtrekk bare ved vestlandsk kristenliv. Dette preget også østlandsk kristendom. Derfor er boken ikke bare et bidrag til vestnorsk kultur- og kristenliv. Den gir et bidrag til forståelse av en bevegelse som ved århundreskiftet slo ned på bred front i det kristelige organisasjonslivet og som på sikt førte til en nedtoning av klassisk luthersk lære. Forhåpentligvis vil Løvlie arbeide videre med noen av de interessante teoriene som ligger til grunn for denne boken.

Kristin Norseth

SØNDAGSTEKSTEN



Ernst-Modest Herdieckerhoff, Sjur Isaksen, Tore Skjæveland og Geir Sørebø

1. søndag etter påske

30. mars 2008

Johannes 21,1-14

Salme 116,1-9; 1. Korinter 15,12-21

1. Quasimodogeniti:

I oldkirken var 1. påskedag den viktigste dåpsdagen. Dåpen ble sett på som en ny fødsel. (2. Kor 5,17: *Den som er i Kristus, er en ny skapning. Det gamle er borte, se, det nye er blitt till!*) De nydøpte/nyfødte fikk et hvitt klede som de bar hele uken til søndagen etter påske. På denne søndagen - da klærne ikke var fullt så hvite lenger - møttes de igjen til gudstjenesten. Forkynnelsen var da rettet til nettopp dem som var som nyfødte barn (quasimodo geniti). Den handlet om hva Jesus hadde frigjort dem fra, og hva Jesu oppstandelse betyr i en kristen hverdag.

2. Teksten:

Det er påfallende at Johannesevangeliet har to avslutninger. Kap. 20, v 30f, danner egentlig en fullgod slutt på hele evangeliet. Likevel har vi med kap. 21 fått en fortsettelse. Eksegetene har i tillegg oppdaget språklige og innholdsmessige forskjeller. I den teologiske forskningen er det derfor stor enighet om at kap 21 er en senere tilførsel som oppsto i elevkretsen rundt Johannes. Kapitlet kalles også for "Deutero-johannes".

Innholdet tar utgangspunkt i disiplenes (menighetens/kirkens) situasjon etter at Jesus forlot dem. Vi får svar på spørsmål som er eksistensielle for menigheten: Det handler om

tjeneste, fellesskap og Jesu nærvær (1-14), det handler om tilgivelse for Peter og oppdraget han og hele kirken har fått for fremtiden (15-23).

3. Hverdag igjen:

Når festen er over, begynner hverdagen igjen. Sist søndag var det fest; vi feiret Jesu seier over døden. Nå er det andre tider igjen. Tankene er tilbake i hverdagen, fylt av det som hører hverdagen til: jobb, familie, skole, lønnsoppgjør, krig i Irak og Afghanistan, uro i Gaza. Eller for å si det med Forkynnerens ord: "Det finnes ikke noe nytt under solen" (kap 1,9).

Også for disiplene var det blitt hverdag igjen etter gleden over oppstandelsen. De er hjemme i Galilea igjen - opptatt med hverdagens sysler. Kjedsomheten er følbart når Peter forslår en fisketur. "Ja, ja vi får bli med, da!" - hverdagsrutine uten stor betydning. Evangelisten Johannes gir uttrykk for hvor meningsløst alt er. En liten setning bare, men den sier nokså mye: "Den natten fikk de ingen ting." Dette er et kjent resymé fra mange av våre grå hverdager.

4. Menighetslivet:

Ofte preger denne sannheten også våre menigheter. Selvfølgelig skjer det mye: gudstjenester og kirkelige handlinger, dåp, vielser, begravelser - det vi kan kalle for offentlig virksomhet, men også en god del skjult arbeid: sjelesorg, samtaler, grupper, søndagsskole, arbeid for ungdom, eldre, trengende, syke, kontakt med skole og kommune. Mange viktige aktiviteter. Men ikke de helt oppsikts-

vekkende tingene. Men med Jesus til stede styrkes menigheten. Jesus skaper tro, fellesskap og fremtidshåp blant de troende. Med ham til stede får arbeidet en dypere mening.

Det er verdt å merke seg at Lukas forteller en historie som har en del fellestrekk med teksten vår: fortellingen om Jesu fiskefangst (kap.5). Den går ut på at menighetens oppgave er å "fange mennesker". Johannes understreker Jesu nærvær mens vi arbeider med saken.

5. "Det er Herren!"

Disiplene jobbet hardt. Hele natta gjennom; likevel er jobben forgyeves. Slitne og skuffede vender de hjem igjen. Men der på land står Jesus selv og venter på dem. Tankene er imidlertid fremdeles fylt av nattens nedtur, og de kjenner ham ikke igjen, ikke ennå. Godt at han viste seg for disiplene da de slet med rutinen. Godt at han viser seg i sin kirke. For han lever fremdeles, og fremdeles har vi et oppdrag: å møte mennesker og fortelle om Jesus, om troen, om det evige liv. Det er ofte først i etterkant vi kan se at Jesus likevel var med i det som var vanskelig. Det hender at noen drar oss ut fra fortvilelsen, og at vi da, akkurat som disiplene, kan se og bekjenne: "Det er jo Herren!"

6. Måltid og fellesskap:

Og hva gjør Jesus? Han gir mat; han gir kraft i hverdagen. Han hjelper disiplene med nattens fangst. Etter skuffelsen ble de forundret, kanskje skremt, og til slutt glad. Jesus var med hele tiden; det ble glede og fest sammen med den oppstandne. "Kom og få mat", - for en setning etter en lang natts strev. Jesus sørger også for glede midt i hverdagen. Derfor samles menigheten hos ham i gudstjenesten. "Kom og få mat" - kom med hele livet ditt, kom med dine gleder, dine lengsler, dine skuffelser, med dine sorger og mørke sider. Kom! Kom for alt er ferdig; smak og se at Herren er god. Nattverden er slik mat for sjelen. Der oppstår fellesskap med ham, der er vi gjester, der er vi med på festen. Der gir han av seg selv, for at de troende skal ha det godt i kropp og sjel. Ikke på grunn av deres fortrefelighet, men til tross for deres svik. Med invitasjonen viser Jesus at vi er hans venner, vi er invitert til festen likevel.

7. Håp i hverdagen

Han som viste seg å være sterkere enn lidelse, fortvilelse og død er nærmere enn vi tror. Disiplene, Maria ved graven, apostelen Paulus i fengsel - alle fikk erfare at den oppstandne gir håp, selv om de i utgangspunkt ikke hadde noe å håpe på. I møte med Jesus ble sorg forvandlet til glede. Han er nær i ordet når vi hører om at han vant over døden. Han er nær i dåpen. Han er nær i nattverdsmåltidet. Når han er nær i ordet, i dåpen og i nattverden, da blir det påske. Da blir det fest midt i hverdagen, for da skjønner vi at han er med. Midt i vår hverdag ønsker han å være midt iblant oss. Og da blir menigheten som "nyfødte barn" - om og om igjen.

Akkurat som de nydøpte i oldkirken har også vi møtt Kristus i dåpen. Dette ble vår åndelige fødsel. Nå går vi livsveien gjennom den verden Gud har satt oss i - helt til vi når målet i den verden som etter Guds løfte skal komme. På veien finnes det rasteplasser der vi styrkes. Der får troen både hvile og næring. I gudstjenesten møter Jesus oss med ordet og sakramentene, med kjærlighet og velsignelse. Styrket av Guds nådegaver kan den troende fortsette sin tjeneste for Gud, fellesskapet og den enkelte.

Salmer:

Påskesalmene er fremdeles sentrale. Derfor er det naturlig å velge de fleste salmene blant disse. Påskesalmene hører jo også med blant de mest populære i salmebøkene våre. Også under kapittelet "Kirken og de helliges samfunn" vil vi finne salmer som passer bra.

Er man på jakt etter salmer som egner seg godt til dagens tema, kan man velge en av de følgende:

- 192 - De trodde at Jesus var borte
- 346 - Han tek ikkje glansen av livet
- 0109 - Der det nye livet lever
- 542/0260 - Guds menighet

ERNST-MODEST HERDIECKERHOFF
Sokneprest i Skårer



2. søndag etter påske

6. april 2008

Prekentekest Sal 23

Hebr 13,20-21; Joh 21,15-19

Sauer og hyrder

Det kan være grunn til å mene at sauer og deres hyrder har fått en uforholdsmessig stor plass i det samlede bibelske vitnesbyrd. Finnes det ikke bedre metaforer å ty til når moderne og urbane mennesker skal prøve å forstå livet i Kristi etterfølgelse? Men det er for seint å bytte ut bibelske metaforer. De står der, og de står godt. Derfor er det mer å hente ved å søke i dybden av dem, enn det er ved å finne på all verdens smarte oppdateringer. Denne søndagen har hyrdemotivet i alle 3 tekster, riktignok med forskjellig utgangspunkt. Prekentekesten fra salme 23 er den klassiske tillits-salme, der Gud er den hyrde som leder til mat og vann og hvile, midt blant denne verdens farer og fiender. I leseteksten fra Hebreerbrevet blir denne store hyrden identifisert som vår Herre Jesus Kristus. Evangelieteksten gjør derimot et sprang av stor rekkevidde og betydning, for ved bredden av Genesaretsjøen gir Den Gode Hyrde oppgaven videre til Peter og til Kirken: "Vær hyrde for mine sauer!" Som regel vil de 3 lesningene da følge hyrdebegrepet fra GUD til JESUS til PETER/KIRKEN, altså gjennom de 3 trosartikler. Men i år ender vi i motsatt ende, nemlig i salmen fra GT: *Herren (Jahve) er min hyrde.*

My baby needs a shepherd

*My baby needs a shepherd,
She's lost out on the hill
Too late I tried to call her
When the night was cold and still
And I tell myself I'll find her
But I know I never will
My baby needs a shepherd
She's lost out on the hill*

*My baby needs a mother
To love her till the end
Up every rugged mountain
And down every road that bends
Sometimes I hear her crying*

*But I guess it's just the wind**My baby needs a mother**To love her till the end*

(Emmylou Harris, Red dirt girl, 2000)

Mer enn balsam for sjelen

Salme 23 er trolig et av de mest leste bibelavsnitt ved sykesenger og dødsleier. Grønne enger og hvilens vann er takket være salmens virkningshistorie gjennom mer enn 2500 år, blitt kjente allegorier som sikter mot en åndelig virkelighet. Denne åndelige virkeligheten er reell nok, men kan på en måte bare beskrives med bilder. Hele salmen bæres oppe av en sammenhengende billedbruk som fungerer med stor poetisk kraft og klarhet. Og vi kjenner at den virkeligheten som beskrives, er god. Den rører ved dype lengsler, ikke minst hos slitne og prøvede mennesker. Ved første gangs lesning kan teksten antyde en idyllisering som enten representerer en virkelighetsflukt eller et uoppnåelig tillitsideal. Men salme 23 er alt annet enn overfladisk lovsang, det er språk som varsler og minner om Guds gode nærvær i *skyggen av døden og rett foran øynene på onde fiender*. Kanskje det er nettopp denne realismen som gjør salmen til noe mer enn balsam for sjelen.

That I would be good, even if...

Å holde fram muligheten for å ha det godt selv om ikke alt er godt, er trolig en av vår tids største sjelesørgiske oppgaver. Det går an å ha dyp sorg og dyp glede på samme tid. Dette motivet er sterkt i tillitssalmene. Det er ikke særlig sterkt i vår vestlige kultur, som strever med å forsone seg med nederlag og tapte illusjoner. Jeg tror imidlertid at det også i vår kultur etter hvert tvinger seg fram en slik akseptasjon av dobbeltheten, fordi reklamekulturens falske positivitet skaper en uutholdelig avstand til virkeligheten. Kanskje er det noe av dette som kommer til uttrykk i Alanis Morissettes tekst: «That I will be good.» *that I would be good even if I did nothing
that I would be good even if I got the thumbs down
that I would be good if I got and stayed sick
that I would be good even if I gained ten pounds*

*that I would be fine even if I went bankrupt
that I would be good if I lost my hair and my youth*

*that I would be great if I was no longer queen
that I would be grand if I was not all knowing*

*that I would be loved even when I numb myself
that I would be good even when I am overwhelmed
that I would be loved even when I was fuming
that I would be good even if I was clingy*

*that I would be good even if I lost sanity
that I would be good
whether with or without you*

(Alanis Morissette, Supposed former
infatuation junkie, 1999)

Tekst og budskap

Salme 23 rubriseres som *tillitssalme*, en salme-type som er i slekt med både klagesalmen og takkesalmen. Slektskapet med takkesalmen ligger i den erfaringsbaserte taknemlighet og tillit. Slektskapet med klagesalmen finner vi i referansene til fiendemotivet (v.5) og ikke minst i henvisninger til Helligdommen (v.6 Herrens hus) Tillitssalmen forutsetter at salmisten har funnet hjelp og tilflukt nettopp i Helligdommen.

Det er særlig tre hovedmotiver i den hyrdefunksjonen Herren har i salme 23.

- *hyrden leder meg til næring.* (v.2a og 5a) Både de grønne enger og det dekkede bord peker mot den siden av hyrdens oppgave som handlet om å gi føde til rette tid. Det sauer først av alt trenger, er næring, mat og drikke. Både sauer og mennesker dør hvis de ikke får næring. Derfor vil en vesentlig del av hyrdens arbeid handle om å lete opp beite, finne grønne enger. I karrige landskap, som det finnes en del av i Midt-Østen, vil dette være en krevende hyrdeoppgave. Omsorgen for det daglige brød, bokstavelig talt, er også sentralt i Guds omsorg for mennesket, jmf. Fadervårs 4.bønn. Likevel peker dette bilde utover sin umiddelbare betydning fordi mennesket ikke lever av brød alene. Mat for sjelen finnes overalt og ofte på overraskende steder. Jeg trenger en hyrde med gode øyne som kan lede meg til Livets brød og Livets kilde.

- *hyrden leder meg til hvile.* (V.2b -3) Siden letingen etter grønne enger faktisk innebærer en del forflytning, vil både sauer og mennesker ha behov for hvile. Mange mennesker

vil kjenne igjen lengselen etter et hvilested. Lengselen etter hvile er ikke nødvendigvis omvendt proporsjonal med arbeidsmengden og travelheten. Det er den indre rastløshet som er verst, den som driver oss ut i jakten på mer anerkjennelse, flere opplevelser, dypere relasjoner. Men det blir aldri helt nok. Anerkjennelse og opplevelser er godt, men det er næringsfattig kost, og vi blir slitne av jakten. Den hvile Hyrden leder oss til, det er den hvile som gir sjelen ro, stedet du kan hvile i deg selv og i Gud.

- *hyrden leder meg hjem.* Kanskje er v.6 oftest forstått i eskatologiske kategorier, det stedet jeg lengter etter, og som Gud gjør ferdig for meg, det evige Guds rike. Og det er virkelig noe av det evige frelseshåpet som skinner gjennom i disse ordene. Likevel er det mulig å tenke seg Herrens hus som tilhørigheten til Herrens tempel. Det er et særtrekk ved tillitssalmene at de henviser til Helligdommen. I den kristne kirkes tid vil dette handle om Guds menighet på jord, det fellesskap rundt ord og sakramenter som vi kaller vårt hjem (*..å ha hjemme i Guds kirke på jord..*) Dette fellesskapet innlemmes den syke og den sørgende og den lengtende i, når de får lese sine liv inn i ordene fra salme 23.

Vi er i påsketiden. Derfor er det naturlig å lese salmen i lys av Jesu Kristi oppstandelse. Vi har en hyrde som ikke bare gir oss mat i rette tid og hvile når vi trenger det. Vi har en hyrde som har sprengt fjell og brutt seg ut av døden. Han og bare han har kapasitet til å lede oss gjennom død og grav og helt hjem.

Prekensisser

1. Den gode hyrde leder meg
 - til næring
 - til hvile
 - hjem
2. Tillit til Gud
 - i kraftløshetens lengsel
 - like for øynene på mine fiender
 - i dødsskyggene

Lykke til!

SJUR ISAKSEN
Universitetslektor MF



3. søndag etter påske

13. april 2008

Preiketekst: Johannes 14,1-11

2. Kor 4,14-18; Salme 126, 1-6

Nytt blikk

Kvar gong eg tidlegare har preika over denne teksten, har eg hatt konfirmasjon, men i år er påsken så tidleg at det ikkje er det. Kva seier teksten til meg når eg ikkje har konfirmantar og foreldre for auga medan eg førebur meg? Overskrifta i Bibelen er Vegem, sanninga og livet, dei tradisjonelle teologiske kjerneord som alltid dukka sterkt opp i mine konfirmasjonspreiker. Det er lett å gjera dei til disposisjon for ei temapreike. Men ikkje denne gongen.

Eg fekk hjelp av ei gruppe studentar som mediterte over denne teksten og delte kva som talte til dei. Til mi overrasking var det ingen som nemnde Vegem, sanninga og livet. Det var i staden relasjonane og kjenslene i teksten som talte til dei: "Det minner om samtalen ved Emmaus der læresveinane heller ikkje forstod noko" "Spørsmålet: Korleis kan me vita vegem?", "Jesus kunne godt vera tydelegare mot læresveinane". Hus og rom står for det som er trygt." "Eg og Faderen er eitt" "Replikkvexlinga mellom Filip og Jesus - det er eit sjokkerande svar".

Teksten

Om ein ser på teksten som ein dialog, ser på relasjonen heller enn teologiske hovudord, kan det hjelpa oss å oppdaga noko nytt? Dette er ein del av Jesus avskiltstale skjærtorsdagskvelden, og eg tenker meg at stemninga var dyster, for Jesus har akkurat sagt at Peter skal forneakta han (13,38). Teksten sitt hovudsikte er å slå fast Jesus sitt forhold til Gud Fader, sjølv inkarnasjonen sitt mysterium: "Tru meg: Eg er i Far og Far i meg." (vii) Men læresveinane er urolege for det som skal skjje og forstår ikkje, så Jesus er alvorleg og innfrengande og prøver å overbevisa dei gjennom sine svar til dei.

Fyrst svarar han på den uuttalte uro i vi med ei oppfordring til tru. Fleire bibelomsetjingar vel å tolka det fyrste "tru" (pistevete) som indikativ i staden for imperativ slik at det vert: "De trur på Faderen, tru og på meg". Meinings-

skilnaden er ikkje stor, men det understrekar at Jesus aktivt sidestiller seg sjølv med Faderen og utvidar læresveinane si forståing.

Deretter snakkar Jesus om hus hos Far og rom for dei, og at Jesus skal gjera i stand for dei. Dette signaliserar tryggleik og omsorg. Han gjev dei håp for tida som kjem.

Så svarar han Tomas på spørsmål om vegem ved igjen å visa til seg sjølv og sitt unike forhold til Far. Dette er ein av sju "eg er" (ego eimi)-setningar i Johannes-evangeliet der han seier kven han er for oss: Eg er livsens brød - Joh 6,35; Eg er ljuset for verda - Joh 8,12; Eg er den gode hyrde - Joh, 10,10; Eg er oppstoda og livet - Joh 11,25; Eg er det sanne vintreet - Joh 15,1 og 5; Før Abraham er eg - Joh, 8,58.

Kva er forholdet mellom "vegem" og "sanninga" og "livet" i v6? "Vegem" kan lesast som det overordna av dei tre; det høver med vers 4, 5 og 6b, og dei to siste som forklarande: "Eg er vegem - det er sanninga og livet" eller "- fordi eg er sanninga og livet."

Filip sitt spørsmål er eit fromt, religiøst spørsmål: "Vis oss Gud, det er nok for oss!" Tenk om konfirmantane hadde spurt slik! Men når Filip spør, overraskar Jesus med eit mykje strengare svar enn til Tomas. Sjokkerande strengt, sa studentane. Jesus avslører Filip sin gode religiøse tanke som ein blindveg. Her er det ikkje snakk om berre å ikkje forstå som med Tomas, men om å vera på feil veg. Her står mykje på spel. Heile Jesu jordiske liv og oppdrag var jo dette: å openberra Far og vera den einaste veg. Og Filip bommar på begge to. "... og du kjenner meg ikkje Filip?" - det går på forholdet til Jesus.

Det fører over i ei sterk understreking av at "Eg er i Far og Far i meg", og ei oppfordring om å tru. Jesus framhever sine gjerningar som hjelp til tru.

Lov og evangelium

I denne teksten er det ikkje talt om korkje synd eller nåde, likevel er Jesu ord både lov og evangelium på ein slik måte at det ligg godt til rette for å forkynna det. Luther sa det slik i ei preike på 5. s. e. trinit. "Lovens preken er alt det som preker om våre synder og Guds vrede, på hvilken måte det enn skjer. Derimot er evangeliet en preken som intet annet viser og gir enn nåde og tilgivelse i Kristus."

(frå O.Skjevesland; Broen over 2000 år, s 64) Likevel er ikkje lova skjenn eller mas om synder, det er det som avslører at me er på avstand frå Gud og i konflikt med Guds vilje.

Lova si avsløring møter oss i Jesu ord i svaret på Filip sitt spørsmål i v8. Filip har sin eigen tanke om korleis ting skal vera. Kva Filip tenkte seg, veit me ikkje. Var det ei openberring? Var det eit ekstra trusvisse, eit mirakel eller eit utvitydig teikn? Spørsmålet hans er fullt av religiøs lengt og søking, men det er hans eigen veg han vil gå. Difor må Jesus tilrettevisa han. Her fungerer Jesu ord som lov, i det dei avslører at Filip er på feil veg og bommar på målet. Det skjer for å visa at Jesus er den einaste veg. Gjennom lova vil Gud noko godt.

For at preika skal fungera på same måten, kan predikanten her skildra våre moderne måtar å finna eigne vegar til Gud og la dei bli avslørt i lys av Jesu ord: "Ingen kjem til Far utan gjennom meg" og "No har eg vore så lang ei tid saman med dykk, og du kjenner meg ikkje?"

Ordet synd treng ikkje brukast. Lova sin avslørande funksjon møter oss i eit vers som ikkje brukar ordet synd, men som likevel viser kva det er, slik som talsmannen skal gjera i følgje Joh 16,8 og 9: "...han skal gjera det klart for verda kva synd er. ...Synda er at dei ikkje trur på meg". Synd er å bomma på målet. Det er manglande på tru på Jesus.

Var det Filip gjorde så farleg? Ja, det syner Jesus sin sterke reaksjon. Filip står i fare for å ikkje lenger vera i kontakt med den einaste vegen til Far. Det farlege er når ikkje Jesus er med i det Filip søker. Då vert det allmennreligiøst og tannlaus tale om Gud. Av og til kan ein høyra utsegn som: "Kjernen i kristendommen er at Gud elsker oss som vi er." - med punktum etter. Og det er feil. Det skal alltid vera komma etter ein slik setning, for då kjem Guds handling, som i Joh 3,16: "Så elska Gud verda at han gav Son sin..." Guds kjærleik er alltid handlande kjærleik og han viser sin kjærleik gjennom Jesus. Jfr. 1. Joh 4, 9-10. Det er når linken til Jesus manglar at det vert feil.

Kanskje kan denne delen avsluttast med bønna frå Salme 139, 23-24.

I teksten omsluttar evangeliet lova. Både før og etter legg Jesus vekt på det læresveinane får utan å gjera noko. Han rekker evangeliet som ei gåve. Evangeliet er ikkje ei formaning om den rette veg, om å gjera det rette, men proklamasjonen av at Jesus skal gjera det, og at alt er gjort ferdig for oss. Jesus oppfordrar oss til å tru det: "Den som har sett meg, har sett Far". I v1 og 2 legg proklamerer Jesus håpet om himmelen med vekt på det han skal gjera og læresveinane vert oppfordra til å tru på han. Dei skal få del i det (v3) når Jesus har gjort alt som trengs i relasjonen til vår himmelske Far. Og som lesarar av evangeliet veit me meir enn læresveinane, me veit at det skjedde på Golgata, at Jesus måte lida og døy til soning for våre synder for å gjera det som trengs. Det som var varsla i Joh 3, 14-16.

Når evangeliet skal forkynnast, må det gjerast slik at det ikkje vert ei ny gjerning. Legg merke til at det ikkje er nokon oppfordring om å gå på vegen eller følgja vegen. Jesus seier om seg sjølv at han skal gå, men om læresveinane seier han i v 2: "kjem eg att og tek dykk til meg," Evangeliet er Guds handling i Jesus for oss. Bruk oppfordringa i teksten: "Tru på Gud og tru på meg!" Evangeliet må leggest fram slik at tilhøraren kan svara med tru.

Til slutt i vår tekst viser Jesus til gjerningane sine som grunnlag for tru. Det må vera alt det som læresveinane har sett Jesus har gjort, og høyrte han har sagt. For oss er det evangelia sine forteljingar om Jesus. Igjen viser Jesus til Den heilage ande sin funksjon - skapa tru. Det skjer gjennom Bibelens ord, gjennom at forteljingane om Jesus vert forkynt.

Forslag til disposisjon

Preika kan bruka teksten sin struktur:

- Jesus møter dei urolege hjarto og opnar himmelen
- Men me vil finna vår eigen veg
- Jesus avslører alle blindvegar
- Jesus kallar oss til tru på han, for i Jesus møter Gud Far oss.

Eller ein kan velja eit tydelegare fokus på inkarnasjon og Jesus sin sjølvpresentasjon:

Kven seier Jesus at han er?

Innleiing: Siste kvelden er det avgjerande å få sagt: Eg er i Far og Far i meg

1. Eg er den som gjer klar ein stad - påske, kross og forsoning og rom hos Far
2. Eg er den som skal ta deg med til Far, men er du på rett veg?
3. Kjenner du meg? Eg er - dei sju sjølvpresen-tasjonane i Johannes ev.

Avslutning: Tru meg! - Gjeringane og Bibelen talar

Salmar

Salmar som passar - til vegen: NoS 665: Du som vegen er og livet, NoS 419: Jesus du er den himmelveg. -tvil rom hos Far: NoS419 v 4 og S97: Som når et barn kommer heim om kvelden,

TORE SKJÆVELAND
Seksjonsleiar for kyrkjefag
Bjergvin bispedøme



4. søndag etter påske

20. april 2008

Joh 15,10-17

Dagen

4. søndag etter påske har etter første rekke tekstar som peikar framover mot pinse og talsmannen, Den heilage ande, som skal kome og leie oss til sanninga. I tekstane for den andre rekka er Den heilage ande ikkje på same måte tydeleg eksponert. I staden er fokus på det nye livet i kjærleik som den lever som er knytt til Jesus, som ei grein på vintreet. Evangelie-teksten er henta frå Jesus sin avskjedstale og er knytt til biletet om Jesus som vintreet og dei truande som greinene (15,1ff). Avgrensinga v.10-17 verkar litt tilfeldig. V.11-11 er tilleggstekst på pinsedag, og v.10-17 kunne gjerne ha kome like etter pinse, noko som også var tilfelle før 1978 då desse versa var plasserte på treiningssøndag.

Tematikken i v.10-17 er ikkje utan vidare så tydeleg når desse versa vert lesne isolerte, og tilhøyrarane vil nok ha vanskeleg for å oppfatte samanhengen i avsnittet. Eit blikk på ulike preiker over desse versa viser også at tematikken i preikene er mangfaldig. Truleg vil det vere konstruktivt å utlegge teksten i spenningsfeltet mellom påske og pinse, med basis i Kristi død og oppstode og i forventning om Anden si gjerning i oss.

Teksten

Ein god inngang til preiketeksten er gjennom 15,5: "Eg er vintreet, de er greinene. Om de blir i meg og eg i dykk, då ber de mykje frukt". V.10-17 kan forståast som ei vidare utfalding av innhaldet i desse orda. Vintreet, som oftast både i GT og NT symboliserer Israel, er her eit bilete på Jesus sjølv. Biletet viser korleis han og disiplane er eitt og korleis disiplane mottek kraft frå han. Biletspråket fører også tankane til nattverden. Einskapen mellom Jesus og disiplane er ikkje minst ein einskap i kjærleik. V.10 syner at det ikkje er snakk om ein emosjonell kjærleik, men ein kjærleik som utfaldar seg i handling. Når Jesus seier: "Eg har halde boda til far min" , så må vel dette i avskjedstalen forståast slik at no har Jesus fullført løpet, han har motstått all freisting og realisert Guds vilje (jfr.14,31). Jesus vert slik også modell for

disiplane. "Held de boda mine" viser neppe til dei ro boda, men til ein totalomfattande måte å leve på, der ein følgjer Jesus etter, sjå 1 Joh 2,3-6. Teksten teiknar opp ei kjærleikens kjede: Gud elsker Jesus, Jesus elsker disiplane, disiplane elsker kvarandre. Kjærleiken munnar ut i og vert så å seie inkarnert i dette at disiplane handlar i kjærleik mot kvarandre, ein parallell tanke til 1 Joh 4,7, "den som elsker, er fødd av Gud". Her er det eit fokus på den interne kjærleiken disiplane har til kvarandre, og som er annleis motivert enn den fiende-kjærleik som vi finn i Bergpreika. At Faderen og Sonen står i eit gjensidig kjærleikstilhøve til kvarandre, høyrer så å seie med til Guddommens vesen, sameleis skal den innbyrdes kjærleiken disiplar gjennom alle tider har til kvarandre, avspegle den innbyrdes kjærleiken mellom personane i guddommen. Venekjærleiken høyrer med til det kristne fellesskapet sitt vesen og skal vere eit vitnemål for verda om Gud, sjå også Joh 13,34f. Dette er også den frukt som disiplane skal bere (v.16). For å kunne bere frukt er det avgjerande for greinene, for disiplane, å verte verande på vintreet (v.4f). Frukt er altså ikkje her eit kvantitativt misjonsresultat, men vennekjærleiken sitt vitnemål om Gud. Og kjærleiken når sitt maksimum i dette å gje sitt liv for venene (v.13), jfr. 10,14 f; Rom 5,8.

At disiplane ikkje er tenarar, men vener, står i ein viss kontrast til andre ord frå Jesus, for eksempel Luk 17,10. Men i Joh 15 er det eit anna fokus. Disiplane har del i den same kjennskap til Gud som Jesus har (v.15), og i den forstand står dei ikkje i eit underordningsforhold til Jesus, men i eit vennsamfunn.

Dette vennsamfunnet er imidlertid etablert av Jesus. Liksom det hos synoptikarane vert fortalt at Jesus kalla disiplane (Mark 1,16ff; 2,13ff), vert det her sagt at han har utvalt dei utan at nokon kvalifikasjon eller initiativ frå dei vert nemnt. Den disippelen som lever i dette nære samfunnet med Jesus, vil også be med Jesus sine ord og i Jesus si ånd, i hans namn (v.16) og dermed vert ein gjeven det ein bed om. Den kjærleik som bind disiplane saman, står i sterk kontrast til verda sitt hat, sjå overgangen frå v.17 til v.18.

Preika

I NRK sitt program "Det skjedde i de dager" vart den svenske teologen Magnus Malm intervjuva 9. februar 2008. Her uttala han dersom vår kristne tru ikkje får konsekvensar for det livet vi lever i kvardagen, så praktiserer vi ei form for ateisme. Vi praktiserer nemleg alltid den tru vi har. Vårt praktiske liv og ikkje våre teoretiske ord fortel kva vi eigentleg tenkjer om Gud. Og den mest destruktive ateisme, er ifølgje Malm den som talar store teoretiske ord om Gud, men som viser at Gud likevel ikkje er relevant i kvardagen, der det er andre krefter som definerer mitt liv. Dette er den same sanninga som kjem fram i Joh 15, sett frå ein annan vinkel. Lever vi i relasjon til Jesus som greina til vintreet, så formar det våre liv. Vert livet ikkje prega av trua, så manglar denne livsåra. I Joh 15 finn dei første martyrane styrke og trøyst, spesielt i v.12f. Biskop Ignatius av Antiokia vart under keisar Trajan arrestert fordi han ikkje ville ofre keisaren sine pålagde offer, han var ført til Roma og kasta for løvene i sirkusleikane på Colosseum. Biskopen søkte ikkje å sleppe unna martyriet, men skreiv i brevet til kyrkjelyden i Roma: "Lat meg følgje min Guds eksempel på lidning"... "No byrjar eg å verte ein disippel".

Når denne teksten så sterkt poengterer at fellesskapet med Jesus formar våre liv, og at Jesus er initiativtakaren, så kjem dermed det klassiske spørsmålet om predestinasjonen opp. I tilknytning til Joh 15,16; Ef 1,4f og Rom 8,30 held i luthersk samanheng Konkordieformelen, artikkel 11, fram både at Gud veit på førehand alt som skal hende og at han frå æva av har valt ut til frelse gjennom Kristus dei som er Guds born. Denne utveljing er djupast sett grunnen til vår frelse, og er slik til trøyst for oss og til ære for Gud. Gud vil at alle skal verte frelste, men når han likevel på førehand ser at alle ikkje vert det, så har dette sin grunn i djvelen og mennesket sin vonde vilje. Det er ei utfordring for predikanten å halde fast på det lutherske synet på Guds evige utveljing i forkynning rundt dåpen, omvendinga og kallet til teneste. Joh 15,16 er også utsendingsorda ved ei kvar vigsling til teneste i Den norske kyrkja.

Eit blick på ein del preiker til denne teksten viser at mange predikantar fokuserer på eitt

vers, eller ein tematikk i teksten, noko som gjev preikene noko ulikt siktemål:

Johan Storm Munch: Jeg ved, at min Frelser lever, 1888. Han set som overskrift: Bliver i min Kjærlighed! Og preika vert eigentleg ei utlegging av desse siste orda i v.9. Ei skildring av den første brennande iver og kjærleik den ferske kristne kan oppleve, og vidare korleis kjærleiken vert utfordra av motgang og bleikne, men korleis han kan vinnast attende ved å betrakte Ordet om Jesu kjærleik og ved å be om kjærleikens ånd.

J.J.Jansen: Elleve Hverdagsprædikener, 1891. Jansen tek som utgangspunkt sluttverset, v.17. Jesu påbod om at disiplane skal elske kvarandre. Han påpeikar innleiingsvis at ein tale om dei kristne sin kjærleik til kvarandre fort kan bli for "søtladen" dersom talen ikkje vert salta med dei 10 boda. Og resten av preika vert ein gjennomgang av dei 10 boda for å vise korleis dei er vegen til eit lykkeleg menneskeliv og den ekte glede.

Lyder Brun: Troens verden, 1914. Brun let sentrum i preika vere orda i v.15: "Eg kallar dykk ikkje tenarar ...eg kallar dykk vener". Heile preika dreiar seg om vennskap. Korleis gode vennskap er og oppstår. Jesus har teke initiativet til vennskap mellom oss. Han har vore open og oppofrande. Men om vennskapet skal vare, må vi som i alle andre vennskap gjengjelde hans kjærleik, vere opne med han og leve eit trufast liv i bøn og handling.

Sverre Nordborg: Vi forkynner Kristus, 1969. Nordborg let preika dreie seg rundt v.16. "De har ikkje valt ut meg, men eg har valt ut dykk, og sett dykk til å gå ut og bera frukt". Her finn vi det salige mysterium at vi er utvalde i Kristus før verdens grunnvoll vart lagt, samla som eit utvalt folk, teken inn i Guds rike i dåpen, kalla til omvending ved evangeliet, og så gjerningane sitt evangelium, som er dette at vi er sett til å gå ut og bera frukt og oppleve den store glede ved det.

Vi ser av desse døma at det er ei utfordring at ei preike over denne teksten lett kan verte smalspora og moralsk og tape den sakramentale retning frå Gud til menneske via Kristus som ligg i teksten og biletet av vintreet og greiene. På den andre sida er det ei utfordring å kunne kombinere Guds evige utveljing med den kristne sitt ansvar både for

eige kristenliv og teneste i kyrkja - slik det er grunnlag for å hevde både ut frå teksten og den lutherske tradisjon Mitt framlegg til preikedisposisjon vil etter dette vere:

Tema: Dei store vala i kristenlivet

1. Guds val til frelse for oss i Jesus Kristus.
2. Ditt val til å vere Jesu ven
3. Vårt val til eit liv i oppofrande kjærleik.

Dagens illustrasjoner

Følgjande to illustrasjonar frå mitt liv kan gje nye tankar til preika.

- Ei jente eg kjenner hadde vore på kristen sommarleir for ungdom. Der hadde forkynninga gripe henne, og ho hadde teke den store avgjera at ho ville følgje Jesus. Ho opplevde ei stor glede ved dette, og ho sende eit kort til tanta si for å fortelje om denne flotte leiren og kva som hadde hendt med henne. Kortet hadde eit bibelvers som helsing til tanta: "De har ikkje valt ut meg, men eg har valt ut dykk og sett dykk til å gå ut og bera frukt." Jenta hadde sett at det store som hende med henne på leiren sprang ut av Gud plan med hennar liv.
- Eg var på besøk hjå ein alvorleg sjuk mann. Der ved senga hans spurde eg om han ville eg skulle lese eit ord frå Bibelen til han. Då svara han: "Eg veit ikkje. Eg har vorte så skuffa over dei kristne eg møtte i livet. Dei levde så heilt annleis i praksis, enn det dei hevda i teorien. Dette gjorde det vanskeleg for meg å tru". Mannen si anfekting kan også uttrykkest med ord frå Joh 15: Korleis kan greinene unngå å bera frukt dersom dei framleis er på vintreet? Korleis kan Jesu vener late vere å vise i praksis at dei er Jesu vener?

GEIR SØREBØ
prost i Ytre Sogn



FRA BISPEDØMMERÅDENE OG KIRKEDEPARTEMENTET

LEDIGE STILLINGER

Hamar bispedømme

Vi har 2 spennende sokneprest stillinger ledig:

Sokneprest i Nord-Østerdal prosti med tjenestested Øvre Rendal, Ytre Rendal, Sjøli og Hanestad sokn.

Sokneprest i Hadeland og Land prosti med tjenestested Moen og Ål sokn.

For fullstendig utlysning se www.nav.no eller www.kirken.no/hamar.

Det er ønskelig at man søker elektronisk. Orientering om dette ligger på hjemmesiden.

Søknadsfristen på begge stillingene er 01.04.08. Ta kontakt på telefon 62550350 for nærmere informasjon.

Stavanger bispedømme

Sokneprest i Dalane prosti med Lund og Heskestad som særskilt arbeidsområde.

Vi søker sokneprest i hel stilling i Dalane prosti. Dalane prosti dekker kommunene Eigersund, Sokndal, Bjerkreim og Lund.

Lund kommune har to sokn: Lund og Heskestad. Lund kirke (1812) har plass til 396 personer. Heskestad kyrkje (1905) har plass til 200 personer. Lund kommune har 3100 innbyggere og ligger i Sør-Rogaland mellom bykommunene Eigersund og Flekkefjord.

Kommunen består av tettstedene Heskestad/Ualand (452 innbyggere), Hovsherad (554 innbyggere) og Moi (2091 innbyggere). Moi er kommunesentrum.

E-39 og Sørlandsbanen går gjennom kommunen. Industrien er viktigste næringsveg. Det kommunale tjenestetilbud er godt utbygd med full barnehageutbygging og godt grunnskoletilbud. Lund har trivelig bomiljø og allsidig fritids- og kulturtilbud.

Kirkekontoret ligger i Moi sentrum. Staben består av sokneprest, kirkeverge (50 %), kateket (100 %), organist (80 %), sekretær (50 %) og prosjektleder for trosopplæring (50 %).

Kirkestatistikken for 2007 viser: 83 gudstjenester, 29 gravferder, 9 brudevigslar, 27 dåp og 46 konfirmanter.

Av kommunens 3100 innbyggere er medlemstallet i Dnk slik: Lund: 2121 og Heskestad: 404.

I Lund kommune finnes et aktivt kristent engasjement. Mange aktive lag og foreninger er i arbeid og det kristne ungdomsarbeid er sterkt. Menigheten er dessuten forsøksmenighet for trosopplæring. Samarbeidet mellom ansatte, råd, skole og kommune er godt.

Sokneprest og kateket har faste samlinger i møte med skolen etter oppsatt plan. Lund kirkekor er aktivt medvirkende ved gudstjenester. I Heskestad er Heskestad-koret (dirigent er organisten) en ressurs også for gudstjenester. Lund kirke har tradisjon med Tomas-messer og leke gudstjenester. Soknepresten deltar i konfirmantarbeidet sammen med kateket.

Det økumeniske samarbeid med pinsemenigheten er godt.

Dalane prosti har 5 sokneprester, prostiprest og prost. Soknepresten får ansvar i beredskaps-

uker. Prestene i prostiet har faglig, åndelig og sosialt fellesskap en formiddag ca. annenhver uke.

Vi søker etter en prest som kan fylle stillingen etter tjenesteordningen og de oppgaver og de utfordringer som er i menighetene. Det forventes at presten kan arbeide selvstendig, men samtidig være opptatt av å arbeide i fellesskap med ansatte og frivillige medarbeidere. Menighetene ønsker en prest som kan samarbeide, er kontaktskapende og har god formidlingsevne. Arbeid blant barn og unge familier er satsningsområde, og vi trenger en prest med vilje og evne til å prioritere disse gruppene - en prest som ser utfordringene og går inn i dem. Personlig egnethet til stillingen vil bli tillagt vekt.

Det er knyttet boplikt til stillingen.

Tjenesteboligen ligger i Nystedveien 20 på Moi og er fra ca. 1780. Denne inneholder:

1. etg: 2 stuer, kjøkken, vaskerom, hjemmekontor og WC. 2. etg. 6 soverom, gang, bad og WC. 3 etg. stort, åpent loft. Kjeller. Garasje og carport. Stabbur. Stor hage.

De første årene vil presten ha boplikt i en midlertidig tjenestebolig med adresse Skei 22. Dette er en vertikaludelt bolig m/4 soverom, stue og 2 bad. Carport. Ettersom boligen ikke har det nødvendige areal, vil det bli trukket halv husleie i den perioden midlertidig bolig benyttes.

Målformen i Lund er bokmål og i Hestestad nynorsk.

Stillingen lønnes i stillingskode 0930 sokneprest, ltr. 51-68 i statens lønnsregulativ.

Vanlige regulativmessige godtgjørelser. Skyss og telefongodtgjørelse etter offentlige satser. Pensjonsinnskudd.

Tilsetningen skjer på de vilkår som til enhver tid gjelder og den som tilsettes må rette seg

- etter endringer i lover, tariffavtaler, reglement m.v. samt
- avgjørelser som kan influere på tjenestens gjøremål, særskilte samarbeidsområder og tjenestedistrikt.

Opplysninger om samlivsform vil kunne bli innhentet og vektlagt ved tilsetning, jf. Arbeidsmiljøloven § 13.3

Søknad med CV, vitnemål, referanser og attester må være Stavanger bispedømmeråd i hende innen 01.04.08 **Merk:** CV vil bli brukt

som utvidet søkerliste.

Bruk Kirkedepartementet sitt kompetansekart. Søknadspapirer returneres ikke.

Hvis søkeren ikke ønsker sitt navn offentliggjort må det føres på CV.

Referanser føres på *søknaden*.

Nærmere opplysninger om stillingen ved henvendelse til stiftsdirektør Åge Bognø tlf: 51 84 62 70 eller prost Inge Bjørn Rossavik tlf: 51 46 33 30

Bjørgvin bispedømme

Kapellan i Fusa sokn i Midhordland prosti.

Bjørgvin bispedømme sin visjon er å gjera Kristus kjent, trudd, elska og etterfølgd.

Det er ledig stilling som kapellan i Fusa sokn i Midhordland prosti. Fusa prestegjeld som omfattar Fusa kommune, ligg søraust for Bergen og grensar til Samnanger, Kvam og Kvinnherad. Prostiet femner om Austevoll, Samnanger, Fusa og Os (prostesete) kommunar. Folketalet i Fusa er ca 3700 og storparten tilhøyrer Den norske kyrkja. Kommunesenteret er i Eikelandsosen.

Jord- og skogbruk er framleis ei viktig næring i kommunen. Her er fleire større verksemder knytte til fiskeoppdrett. Frank Mohn Fusa A/S er ei hjørnesteinsbedrift med ca. 600 tilsette. Utanom dette er det noko småindustri. Ein del dagpendlar til Os og Bergen og til andre nabo-kommunar. Det er vidaregåande skule i Eikelandsosen og på Os. Reisetida til Bergen er vel ein time og til handels- og skulesenteret Os ein halv time.

I Fusa finn ein fjord og fjell, vatn og øyar i eit frodig og vakkert landskap, som innbyr til friluftsliv. Om vinteren er avstanden til godt skiterreng ikkje lang, og kommunen er kjend for skiskyttarmiljøet sitt. Sjå elles: www.fusa.kommune.no

Prestegjeldet er eitt sokn og er organisert med sokneråd, fem kyrkjekrinsutval og fagutval. Soknet har ein etter måten stor stab med sokneprest, kapellan, kyrkjevevje (dagleg leiar), kantor, organist II (20 %), prosjektleiar for trusoppplæring (80 %), ungdomsarbeidar (80 %), medarbeidarkoordinator (50 %), fyrsteseekretær (40 %) og tre kyrkjetenarar i mindre stillingar. I tillegg har ein om lag 125 registrerte, uløna medarbeidarar.

Dei kyrkjeleg tilsette har tenlege kontor i lag i Fjord'n senter i Eikelandsosen og samarbeider tett med kvarandre, soknerådet, utvala i kyrkjelyden og dei uløna medarbeidarane. Arbeidsmiljøet er kreativt og gjevande. Årleg er det om lag 110 gudstenester, 50 dåp, 50 konfirmantar og 50 gravferder i soknet.

Soknet har fem kyrkjer: Fusa (hovudkyrkje, 11 km frå tenestebustad og kyrkjekontor), Strandvik, Hålandsdal, Sævareid og Sundvor. Dessutan vert det halde nokre gudstenester i Eikelandsosen bedehus, Holmefjord bygdeheim og mellomalderkyrkja på Holdhus. Det er gravplassar knytte til alle kyrkjene. Om kyrkjene sjå: www.iman.zwarte.net/no.

Det er fleire bedehus i soknet. Det største og nyaste ligg i Eikelandsosen og vert mykje nytta i ungdomsarbeidet og til ein del sentrale samlingar i kyrkjelyden. Soknet samarbeider elles med bedehusa om undervisnings- og lovsongskveldar, barnekor, barneklubb og sundagsskular. Det er også godt samarbeid med kommuneleiinga, skulen og dei tre aldersinstitusjonane i kommunen, der prestane gjer jamleg teneste.

Fusa kyrkjelyd ynskjer å gjere Kristus kjend, trudd, elska og etterfølgd. Særlege satsings- og prosjektområde er gudstestefeiringa, trusoppplæring (inkludert ungdomsarbeid), medarbeidarskap og diakoni ("grøn kyrkjelyd").

Til dette treng vi ein kapellan som er glad i Gud og menneske, har godt åndeleg skjøn og som med truskap kan hjelpe kyrkjelyden vidare i tru, tilbeding og teneste. Vi ynskjer såleis at kapellane går inn i satsingsområda til kyrkjelyden, med særleg vekt på trusoppplæringa, i nært samarbeid med dei andre medarbeidarane. Etter gjeldande instruks for stillinga har kapellane eit særleg ansvar for konfirmantundervisninga, og bør såleis ha

røynsle frå ungdomsarbeid. Kapellane har vidare sete i kyrkjekrinsutval og fagutval i soknet i samsvar med tenestefordelingsplanen. Tenestefordelinga elles er basert på turnus, givnader og samansetjinga av staben. Tenestefordelingsplanen vil såleis bli revidert etter tilsetjing.

Ette staden for den som vil leve og gjere teneste i ein aktiv kyrkjelyd i eit frodig bygdemiljø!

Kapellanbustaden i Eikelandsosen er frå 1997 og har ei bustadflate på 175 m² i to høgder. Bustaden er sentralt plassert i eit bustadfelt nær barnehage, skule og idrettsplass. Til kyrkjekontor, kommune- og kjøpesenter er det gangavstand. Bustaden ligg vakkert til i skrånande terreng med utsyn over fjorden. I første høgda er det stove med utgang til balkong, kjøken/allrom, soverom, hall, bad, vaskerom og utebod. I andre høgda er det loftstove, tre soverom, bad, bod og kott. Bustaden er i bra stand, har opparbeidd hage og garasje med vedbod og god lagringsplass. Det følger buplikt med stillinga.

Nynorsk er målform i kyrkje og kommune, men søkjarane må opplyse om dei kan nytte begge målformene. Opplysningar om samlivsform vil kunne verte innhenta og vektlagt ved tilsetjing.

Stillinga vert løna i stillingskode 0922 kapellan, i lønsspenn 48-66. Pensjonsinnskot i Statens pensjonskasse. Reiseutgifter vert godtgjort etter gjeldande regulativ. Til løna kjem særlege regulativmessige godtgjeringar. Det vert gjeve tilbod om arbeidsretteleing.

Nærare opplysingar får ein ved å venda seg til fungerande prost Anne-Marie Sandve på telefon 56 57 24 06, sokneprest Roar P. Strømme på telefon 56 58 01 83 eller seksjonsleiar ved Bjørgvin bispedømekontor, Gunvor Taule Mjanger på telefon 55 30 64 84.

Søknad via Bjørgvin bispedøme sine heimesider: www.kyrkja.no/bjorgvin

Søknadsfrist: 14. mars 2008

Bjergvin bispedøme

Sokneprest i Austrheim sokn og Fedje sokn i Nordhordland prosti.

Bjergvin bispedøme sin visjon er å gjera Kristus kjent, trudd, elska og etterfølgd.

Det er ledig stilling som sokneprest i Nordhordland prosti med Austrheim og Fedje sokner som tenestestad.

Austrheim sokn samsvarar med Austrheim kommune og har 2570 innbyggjarar. Kommunen med 489 øyar, holmar og skjer, er ei perle for rekreasjon på og ved sjøen. Vegar og bruer har gitt vegsamband til alle øyane med fastbuande. Reiseavstanden til Bergen er 65 km.

Austrheim kyrkje er ei langkyrkje i tre, bygt i 1865 med 355 sitjeplassar.

Kyrkjelyden hadde i 2007 44 gudstenester, 20 gravferder (4 av desse frå Lervåg bedehus/Leirvågsleitet gravplass), 27 dåp, 29 konfirmantar og 7 vigslar.

Presten får kontorfellesskap med kyrkjevevje (90 % stilling), organist (60 %), kontormedarbeidar/kateket (52 %). Prestekontor og kyrkjelydskontor ligg i kyrkjelydshuset like ved prestebustaden. Kyrkjelyden driv ungdomsklubb og har eit ungdomskor.

Kommunen har to kombinerte barne- og ungdomsskular og to barnehagar. Det er ein sjukeheim i kommunen, presten gjer teneste her. Det er eit godt tverrfagleg samarbeid med helsestasjonen. Statoil-Hydro er største arbeidsplassen i distriktet, og anlegget på Mongstad ligg både i Austrheim og Lindås sokn.

Meir info om kommunen på www.austrheim.kommune.no

Fedje sokn samsvarar med Fedje kommune og har 600 innbyggjarar. Øya Fedje er den vestlegaste i Noreg. Fedje har ein særprega natur og er nabo med storhavet. Reiseavstanden frå prestebustaden er 7 km veg og 30 min med ferje.

Fedje kyrkje, vigsla i 1941, er ei steinkyrkje og har kring 400 sitjeplassar.

Kyrkjelyden hadde i 2007 29 gudstenester, 10 gravferder, 3 dåp, 6 konfirmantar, ingen vigslar.

Her er organist i 19 % stilling og kyrkjevevje i 50 % stilling. Det har dei siste åra vore ein 8 % stilling knytt opp til konfirmantarbeidet. Det

er eige kyrkjelydskontor for Fedje.

Kyrkjelyden er med og driv ungdomsklubb. Presten har andaktar og gudstenester på Fedje sjukeheim. Det er ein barne- og ungdomsskule og ein barnehage på Fedje.

Meir info om kommunen på www.fedje.kommune.no

Det vert lagt opp til eit samarbeid om tenestevoker med soknepresten i Lindås, Myking og Hundvin sokner (gjeld gravferder).

Konfirmantundervisninga er felles for begge sokn og ein har nokre fellessamlingar i løpet av året (i tillegg til gudstenedeltaking). Hovudtyngda ligg på leiroppald i august og konfirmasjonane er i slutten av august/byrjinga av september.

Presten er medlem i Austrheim sokneråd og Fedje sokneråd.

I begge sokna er det eit omfattande barne- og ungdomsarbeid i bedehusa og kyrkja har hatt eit godt forhold til desse. Det er mange frivillige involverte i arbeidet i begge sokna, m.a. frivillig klokkearteneste. Det er eit godt samarbeid mellom kyrkja og skulane/barnehagane i kommunane.

Prestebustaden ligg lunt til nær Austrheim kyrkje. Huset er bygd i 1930, men er pussa mykje opp dei seinare åra. I fyrste høgda er det to stover, kjøkken, gang, vindfang og toalett. I tillegg er det eitt rom som kan brukast som heimekontor. I andre høgda er det fem soverom og bad/toalett. Kjellaren har opphaldsrom, vaskerom og bodar. Huset har eit stort loft. Kring huset er det stor hage. Til bustaden høyrer òg garasje og naust. Det følgjer buplikt med stillingen.

Prosten leiar prestenesta i prostiet og kallar inn til jamlege samlingar for fagleg utvikling, åndeleg og sosialt fellesskap, drøfting og planlegging.

Vi søker etter person med engasjement for prestenesta, gode samarbeidsevner og evne til å kommunisera med born og unge.

Målforma er nynorsk. Søkjar må opplysa om han/ho nyttar begge målformer. Opplysingar om samlivsform vil kunna bli innhenta og vektlagt ved tilsetjing.

Stillinga vert løna i stillingskode 0930 sokneprest, lønnspekk 51-68. Pensjonsinntekt i Statens pensjonskasse. Reiseutgifter vert godtgjort etter gjeldande regulativ. Til løna kjem

særlege regulativmessige godtgjeringar. Det vert gitt tilbod om arbeidsretteiing.

Nærare opplysingar kan ein få ved å venda seg til prost Helge Hitland på telefon 56 35 73 70 eller seksjonsleiar Gunvor Taule Mjanger ved bispedømekontoret, tlf. 55 30 64 84.

Søknad via Bjørgvin bispedøme sine heimesider: www.kyrkja.no/bjorgvin

Søknadsfrist: 14. mars 2008.

Bjørgvin bispedømme

Sokneprest i Ytre Sogn prosti med Høyanger sokn og Kyrkjebø sokn som tenestestad.

Bjørgvin bispedøme sin visjon er å giera Kristus kjent, trudd, elska og etterfølgd.

Høyanger og Kyrkjebø sokn er to av fire sokn i Høyanger kommune. Dei to andre sokna er Lavik og Bjordal&Ortnøvik, som har eigen sokneprest og eige kyrkjekontor i Lavik.

Geografi og struktur

Høyanger kommune (4365 innb pr. 1. jan 2008) ligg på begge sider av Sognefjorden. Den tettaste busetnaden finn ein i kommunesenteret Høyanger (ca. 2500 innb.) og i Kyrkjebø sokn (ca. 900 innb). Ein stor del av dei som bur i Høyanger og på Kyrkjebø, er knytte til Hydro Aluminium og felgfabrikken Fundo. Ein har her eit typisk industrimiljø med skiftarbeid og sterke fagforeiningar.

Kyrkjekontoret har gode lokale og ligg midt i sentrum, ved sida av rådhuset. Her er utanom presten, kyrkjevevje (100 %), kontorsekretær (100 % - er to dagar i veka i Lavik), prostidiakon (100 % stilling, med 50 % knytt til Høyanger), kantor (70 %) elles er det kyrkjetenarstillingar knytt til Høyanger kyrkje og Kyrkjebø kyrkje.

Lavik kyrkjekontor ligg ca 50 km unna. Her er det lokale for prosten i Ytre Sogn og for soknepresten for dei to andre sokna i kommunen, og for kontorsekretær.

Sokneprestane er kvar med i to sokneråd, medan prosten er med i fellesrådet.

Soknepresten i Høyanger har lite reising. I sentrum ligg bustad, kyrkje, kontor, kommunadministrasjon, skule, barnehage og institusjonar innafor ein radius på nokre få hundre meter. Det tek 15 minuttar å køyre til Kyrkjebø kyrkje og 25 minuttar til Vadheim bedehuskapell.

Frå sentrum er det kort veg opp i høgjellet med flott turterreng sommar som vinter.

Kyrkjer

Høyanger kyrkje er frå 1960, og er ei flott murkyrkje i mellomalderstil med nyinstallert pipeorgel frå 2002 med høg kvalitet. Indremisjonsforbundet har eit bedehus i Høyanger, som ligg nær kyrkja. Indremisjonen har lite aktivitet i dette huset no, men det har vore nytta i kyrkjelydsarbeidet, til konfirmantar og klubbar.

Kyrkjebø kyrkje er ei langkyrkje frå 1865, og med pipeorgel frå 1969. Kyrkja er i god stand. Her eig også kyrkjelyden eit kyrkjelydshus rett ved sida av kyrkja.

Vadheim bedehuskapell er eigd av bygda og vert leigd av fellesrådet til gudstenester og kyrkjelege handlingar. Det har eit nytt, lite pipeorgel og er eit fint samlingslokale.

Prestetenesta

Etter gjeldande gudstenesteordning er det gudsteneste i Høyanger kyrkje kvar andre søndag, sameleis i Kyrkjebø kyrkje og kvar fjerde søndag i Vadheim bedehuskapell.

I Høyanger sokn var det i 2006 20 dåpsborn, 27 konfirmantar, 1 brudevigsel, og 20 gravferder.

I Kyrkjebø sokn var det i 2006 12 dåpsborn, 13 konfirmantar, 1 brudevigsel og 12 gravferder. Presten og diakonen har andakter på sjukeheimane i Høyanger og Kyrkjebø.

I Ytre Sogn prosti er det med midlar frå Trusopplæringsprosjektet sett i gang minikonfirmasjon for alle 11-åringar. Presten har vore sentral i dette arbeidet i sine sokn. Konfirmantundervisinga har vore samla i Høyanger.

Ein har nytta bedehuset og reist på weekendar til Alværa misjonssenter i Lavik.

Det er utarbeidd ein omfattande skule-kyrkjeplan og presten har organisert dette samarbeidet. Det er tradisjon med skulegudstenester. Det er ungdomsskule og vidaregåande skule i Høyanger og barneskular på Kyrkjebø og i Vadheim. Presten har vore aktiv i drift av ungdomsklubb i bedehuset, no på Ungdommens hus. Prest og diakon har samarbeidd om å ha småbarnstreff på samfunnshuset.

Kyrkjelydsarbeidet elles

Presten har eit godt samarbeid med sokneråda og dei tilsette, men det er få uløna medarbeidarar. Sokneråda på Kyrkjebø og i Høyanger har diakoniutval som samarbeider med diakonen. Det har vore nokre eldre ungdommar som har vore medarbeidarar i ungdomsarbeidet. Her har også eit par arbeidarar i Indremisjonsforbundet delteke. Periodevis har frivillige drive søndagsskule på Kyrkjebø og i Vadheim. Sokneråda er med og støttar eit barnekor på Kyrkjebø. Det er ei lita bibelgruppe som møtast ein gong i månaden.

Det er lite organisert misjons- og indremisjonsarbeid, men Alværa misjonssenter som ligg i Lavik og er eigd av NMS er mykje brukt i kyrkjelydsarbeidet, noko som har gjeve ei tilknytning først og fremst til NMS.

Utfordringar til ny sokneprest

Kyrkjelyden i Høyanger ønskjer ein prest som har vilje og evne til å stå i dialog med industrimiljøet og som kan vere med å byggje opp eit kyrkjeleg arbeid som vert opplevd som relevant og aktuelt i eit industrimiljø.

Presten må kunne engasjere seg i og vere med på å vidareutvikle ungdomsklubb, minikonfirmasjon og skule-kyrkje samarbeidet. Ei sentral oppgåve for presten vil vere å kalle og utruste nye uløna medarbeidarar i kyrkjelyden.

Det er ofte svært stort frammøte i gravferdene, og presten må kunne møte menneske i denne sorgsituasjonen med god og relevant forkyning og tilrettelegging av gravferdene.

Generelt vil det vere ei utfordring å ha evne til å kunne involvere folkekyrkjemedlemmer som er positive til kyrkja, men lite kyrkjevande, i gudstenestene og det kyrkjelege arbeidet elles.

Prestebustad

Det er buplikt knytt til soknepreststillinga. Bustaden er kommunal og ligg sentralt i det verna området "Parken", eit vakkert parkmiljø der det vart bygd funksjonærbustader på 1920-talet. Desse vart renoverte i 1990-åra. Bustaden er ein einbustad i to etasjar på 198 m². I første etasje er det bislag, dusj med toalett, vaskerom, kjøkken, to stover med skyvedør mellom. I andre etasje er det fire soverom, loftsstove og bad. I tillegg er det kjellar under heile huset. Huset er i god stand og vil verte oppussa ved presteskifte. Parken er eit fellesområde der vaktmeister tek seg av grøntanlegga. Det er eit svært barnevenleg område med lite trafikk.

Det er kort avstand til skule og barnehage. Det er god barnehagedekning i Høyanger.

Nynorsk er målform i kyrkje og kommune, men søkjarane må opplyse om dei kan nytte begge målformene. Opplysingar om samlivsform vil kunne verte innhenta og vektlagt ved tilsetjing.

Stillinga vert løna i stillingskode 0930 sokneprest, i lønsspenn 51-68. Pensjonsinnskott i Statens pensjonskasse. Reiseutgifter vert godtgjort etter gjeldande regulativ. Til løna kjem særlege regulativmessige godtgjeringar. Det vert gjeve tilbod om arbeidsretteleing.

Nærare opplysingar om stillinga kan ein få hjå prost Geir Sørøbø (57714110), sokneprest Kjersti Brakestad Boge (57714100) eller seksjonsleiar ved Bjørgvin bispedømekontor, Gunvor Taule Mjanger (55306484).

Søknad via Bjørgvin bispedøme sine heimesider: www.kyrkja.no/bjorgvin

Søknadsfrist: 14. mars 2008.



NANNESTAD KIRKELIGE FELLESRÅD
Det gamle kommunehuset
2030 NANNESTAD

BARNE- OG UNGDOMSKONSULENT

I Nannestad kirkelige fellesråd er det ledig 100% stilling som barne- og ungdomskonsulent. Stillingen inngår i fellesrådets stab, hvor det i alt er 10 ansatte, i tillegg til to prester. En del av stillingen kan innebære samarbeid med kommunen/andre kirkelige fellesråd, med tilnærmet de samme oppgaver som i Nannestad kirkelige fellesråd. Vi søker kandidater med relevant kompetanse eller utdanning, f.eks. kateket, bachelor, diakon eller teolog.

Fullstendig kunngjøring ligger på vår hjemmeside www.kirken.nannestad.no

Nannestad kirkelige fellesråd
Kirkevergen

Nyhet fra Luther Forlag



Jan Ranterud

HVA I ALL VERDEN?

Mange spørsmål til de bibelske skapelsesberetningene, noen mulige og umulige svar, og enda flere spørsmål

En tankevekkende og lærerik gjennomgang av bibelens skapelsesfortellinger, der humoren aldri er langt unna! Forfatteren stiller blant annet følgende spørsmål:

- Hvorfor ble dette skrevet?
- Er det sant?
- Går det an å tro at verden ble til i løpet av en uke for ca. seks tusen år siden?
- Hvorfor kommer lyset og døgnet før solen?
- Hvordan kunne det være gress og planter før solen skinte?
- Hvorfor er skapelsen beskrevet så forskjellig i første og andre kapittel?
- Hvor lenge var Adam og Eva i Edens hage?
- Hvem var egentlig slangen?
- Hvorfor døde ikke Adam og Eva den dagen Gud hadde sagt de skulle dø?

Kr 148,-



Den norske kirke

Tinn kirkelige fellestråd

LEDIG STILLING SOM UNGDOMSPREST PÅ RJUKAN / PROSTIPREST I AUST-TELEMARK.

Rjukan menighet har valgt å satse på ungdom. I samarbeid mellom Rjukan menighetsråd og Agder og Telemark bispedømmeråd utlyses 100 % stilling som er fordelt som 50 % ungdomsprest og 50 % prostiprest.

Rjukan menighetsråd ønsker en ungdomsprest som;

- Jobber målrettet for å gi ungdom et kirkelig tilbud
- Driver oppsøkende, rusforebyggende og holdningsskapende arbeid i samarbeid med de ansatte og frivillige i kommunen
- Har evne til å hjelpe fram nye ledere og inspirere flere til å ta ansvar i ungdomsarbeidet.
- Har interesse og evne til å arbeide med ungdom
- Personlige egenskaper vil bli særlig vektlagt.

50 % av stillingen vil være tjeneste som prostiprest i Aust-Telemark prosti, primært knyttet til Tinn og Hjørtal prestegjeld, med arbeidsoppgaver knyttet til avvikling av ferie og fritid for prestene.

Tinn kirkelige fellestråd er arbeidsgiver for stillingen med kirkevergen som nærmeste overordnet. Soknepresten leder prestatjenesten i menigheten og er ungdomsprestens nærmeste faglige overordnede.

Lønn etter avtale.

Søknad med CV, vitnemål, attester og referanser sendes til Tinn kirkelige fellestråd v/kirkevergen, Svaddeveien 20, 3660 Rjukan, eller e-post: tinkirke@online.no innen 15. mars 2008.

Tilsetning skjer under forutsetning av biskopens godkjenning.

Fullstendig utlysningstekst se: <http://home.no/rjukan-menighet> og <http://www.nav.no>.

Rjukan har ca. 4.000,- innbyggere og er administrasjonssenteret i Tinn kommune. Byen har en særpreget kulturhistorie. Rjukan har unike muligheter for et mangfoldig friluftsliv hele året og regnes som Nord-Europas beste sted for isklattring.

Minnekirken I Chicago

Prestestillingen ved Den Norske Lutherske Minnekirken i Chicago blir ledig fra 1. juni 2008. Kirken ligger i Logan Square, et område nordvest for sentrum. Den har, foruten kirkesalen, en menighetssal i første etasje og et par mindre aktivitetsrom. Kirken er godt vedlikeholdt.

Menigheten er selvstendig og har aktive medlemmer fra hele Chicago-området. Arbeidet er variert og mangefasettet. Det drives aktiviteter for alle aldersgrupper, fra barn og ungdom til eldre. Det er mange frivillige som gjør trofast innsats i menighetsarbeidet. Foruten prest er det ansatt organist på deltid.

Menigheten trenger en prest med interesse for det norsk-amerikansk miljøet, da mye av arbeidet i kirken har tilknytning til norske tradisjoner og norsk kultur. Det er en fordel å ha erfaring fra kommunikasjonsarbeid.

Gudstjenesten holdes på norsk de to første søndagene i måneden. Prekenen i de norske gudstjenestene blir tolket simultant. Den tredje søndagen i måneden er en blandet gudstjeneste med liturgi og salmer på norsk og preken på engelsk. Den siste søndagen er familiegudstjeneste hvor alt foregår på engelsk. Det er viktig at søkeren behersker engelsk godt.

Det er egen prestebolig noen kilometer vest for kirken. Den er nyoppusset og ligger i et rolig strøk.

Nærmere opplysninger kan innhentes fra menighetsrådets formann: Kari Diesen Dahl (tlf. (+1)847-438-6882/e-post: karidiesen6@sbcglobal.net), eller nåværende Pastor Bjarne Saltveit (tlf. (+1)708-867-7051/fax: (+1)708-867-6851), e-post: minnekirkechicago@sbcglobal.net. En kan også få vite mere om kirken ved å se på vår web-side: www.minnekirken.org.

Send søknad med CV, vitnemål, relevante attester og referanser via e-post til karidiesen6@sbcglobal.net, eller med vanlig post til: Kari Diesen Dahl

23710 Hearthside Drive
Deer Park, IL 60010-9749
USA

Søknader vil bli vurdert umiddelbart.



Nyhet!

Egil Eikseth

FRA VEIKANT TIL KATEDRAL

Epistler

Fra veikant til
katedral
Epistler



Egil Eikseth
Illustrert av Bjørn Bjørneboe

Kr 275,-

Tankevekkende tekster i essayistisk form der forfatteren slår bro mellom Jesu ord og våre liv. Boken er gjennomillustrert med 27 flotte originaltegninger av den kjente kunstneren Bjørn Bjørneboe.

Joseph Ratzinger
Pave Benedikt XVI

JESUS FRA NASARET

Fra dåpen i Jordan til forklarelsen på berget

En ærlig, lærd og engasjerende bok om personen Jesus, skrevet av vår tids fremste kristne leder.

"Jeg er overbevist om, og håper også at leseren vil se, at denne skikkelsen er mye mer logisk og historisk sett mye mer begripelig enn rekonstruksjonene som vi er blitt konfrontert med de siste årtier."

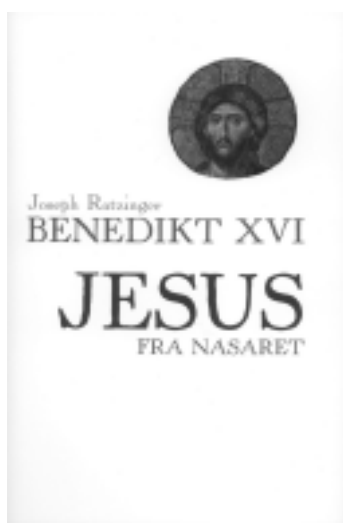
Benedikt XVI

"Jeg har hatt glede og utbytte av å lese Pavens bok om Jesus. Han er i god samtale med nyere forskning om den historiske Jesus og er opp-tatt av Mannen fra Nasaret i hans jødiske om-givelser. Samtidig lodder han dypere, inn til hjertet i vår tro på og bekjennelse av Jesus som Herre og Messias. I en tid der det kristne gudsbilde utfordres, er det berikende med en slik bok om Ham som har brakt og bringer Guds rike og Guds nærvær inn i våre liv."

Ole Christian Kvarme, biskop i Oslo

"Jeg er på mange måter en beundrer av pave Benedict XVI. Han er uten tvil en av de største kristenledere i vår tid, med en sjelden evne til å analysere den kulturelle og åndelige situasjonen i Europa, og med en modig og tydelig kristen profil. Når han nå skriver om Jesus, er det ikke bare interessant for katolikker, men en økumenisk begivenhet med store kulturelle ringvirkninger. Boken bør leses av mange."

Vebjørn K. Selbekk, redaktør i Magazinet

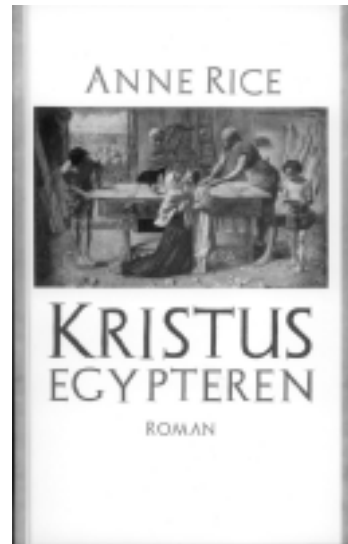


Kr 378,-

Nyhet!

*Anne Rice***KRISTUS EGYPTEREN***Roman***Hvordan var Jesus som barn?****Var han annerledes enn andre?****Hvis han var både sann Gud og sant menneske - når ble han klar over det selv og hvordan artet det seg for en sjuåring?**

Denne sterkt medrivende og særdeles velskrevne fortellingen om Jesu barndom i selvbiografiens form er en slags krysning mellom en historisk roman og Tolstojs *The Gospels in Brief*. Anne Rice har virkelig maktet å gi en overbevisende og troverdig fremstilling av en ganske alminnelig gutt som vokser opp i en jødisk storfamilie, som alt fra fødselen av allikevel bærer på en både fascinerende og skremmende hemmelighet som er vanskelig å få tak i både for ham selv og hans omgivelser. Her er mer enn interessant historie - noe bort imot et trosvitnesbyrd!

**Kr 298,-**

Returadresse:
Luther Forlag
Grensen 3
0159 OSLO

UTKOMMER annenhver uke på Luther Forlag og redigeres av praktikumsrektor Halvor Nordhaug, professor Harald Hegstad, prost Jan Otto Myrseth og kapellan Sunniva Gylver.

REDAKSJON

Luthersk Kirketidende, v/Eyolf Berg,
Luther Forlag, Grensen 3, 0159 OSLO.
Red. sekr.: Eyolf Berg.
Tlf. 91 17 65 37.
e-post: redaksjon.lk@lutherforlag.no

LESERINNLEGG til Luthersk Kirketidende mottas med takk, og kan sendes til ovenstående e-postadresse.

ABONNEMENT, ADRESSEENDRING O.L.:

Luthersk Kirketidende v/Eyolf Berg,
Luther Forlag, Grensen 3, 0159 OSLO.
Tlf. 91 17 65 37.
e-post: redaksjon.lk@lutherforlag.no

Pris kr. 525,- pr. år for Norge. Utlandet kr. 650,- pr. år.
Kontonummer: 3000.14.73669

ANNONSEPRISER

Det er muligheter for følgende 7 annonsemøduler i LK:

1. *1/2 kvartside* (Høyde 42 mm, bredde 61 mm) kr. 500,- +mva
2. *Kvartside* (Høyde 42 mm, bredde 127 mm) kr. 900,- +mva
3. *Halvside* (Høyde 177 mm, bredde 61 mm) kr. 1500,- +mva
4. *Halvside* (Høyde 85 mm, bredde 127 mm) kr. 1500,- +mva
5. *3/4 side* (Høyde 130 mm, bredde 127 mm) kr. 2000,- +mva
6. *Helside* (Høyde 177 mm, bredde 127 mm) kr. 2500,- +mva
7. *Dobbelside* (Høyde 177 mm, bredde 2x127 mm) kr. 4000,- +mva

ISSN 0332-5431

